

Research Programme >

Dwang en drang

Ethische aspecten van
libidoremmers in de forensische
psychiatrie

Tineke A. Abma

Quality of Care

Department of Medical Humanities

VU university medical center

Opbouw presentatie

- Introductie
- Libidoremmende medicatie van zedendelinquenten
  1. Kritisch tav medicatie
  2. In goed overleg acceptabel in bepaalde gevallen
- Twee concepties van autonomie
- Dwang en drang
- Ethische overwegingen
- Conclusies

Introductie

- Middel om einde te maken aan seksueel geweld?
- Maatschappij vraagt erom
- Veld is en blijft sceptisch
- Ministerie van Justitie: absolute voorwaarde voor resocialisatie en vrijlating
- Bij weigering verlof onthouden

-----> ethische vragen

Positie 1: kritisch tav medicatie

- Niet gericht ontwikkeld voor problematiek
- Libidoremmering is bijwerking
- Zware bijwerkingen, wo botontkalking
- Onderzoek wegens kleine groep problematisch
- Levenslange toepassing
- Roep om brede toepassing

Positie 2: In overleg, in bepaalde gevallen

- Levenslange opsluiting alternatief?
- Geen sociaal leven
- In overleg
- Vanuit zelf inzicht
- Niet met dwang

Overwegingen dilemma

- **Standaard idee:**
  - Respect voor autonomie als zelfbeschikking
  - Patiënt als consument: kent diens behoeften
  - Ingrijpen als akkoord, bij wilsbekwaamheid
  - Ingrijpen indien gevaar

  - Geen interventie als geen gevaar, levenslange opsluiting
- **Herdefiniëren vraag:**
  - Is leven leefbaarder met medicatie?
  - Hoe kan de medicatie worden gegeven zodat ontvangers zich erdoor versterkt voelen?

Twée benaderingen van autonomie

- Autonomie als zelf beschikking vs autonomie als zelf ontplooiing
- Negatieve vs positieve vrijheid

Zelf beschikking

Vrij te kiezen

Inhoud doet er niet toe

Onafhankelijkheid

Zelf ontplooiing

Toename van vrijheid

Inhoud keuze belang

Afhankelijkheid

- Besluiten in overeenstemming met waarden (vs impulsen)
- Anderen nodig identiteitsvorming, om normen te stellen, alternatieven te vinden

Interventies en dwang

- Interventies vs dwang
- Zorg is proces van onderhandeling en deliberatie
- Vier typen acties (continuum):
  1. vertegenwoordigen van belangen
  2. stimuleren van meer verantwoordelijk gedrag
  3. overreding
  4. beslissen voor andere persoon

Ethische overwegingen

Nier iedere interventie is acceptabel

- Deze moet effectief zijn
- Deze moet proportioneel zijn
- Openheid naar de reactie van cliënt
- Middel positie tussen vastberaden en flexibel
- Praktische wijsheid
- Evaluatie van de interventie met de cliënt

Conclusies

- Druk vanuit maatschappij en politiek
- Libidoremmers als voorwaarde voor vrijheid
- Levenslange opsluiting onmenselijk
- Vanuit relationele autonomie en zorgperspectief
- Niet met dwang, via overleg en zelf inzicht
- Aandacht voor ethische overwegingen
- Alternatieve complementaire hulpbronnen